

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiae Speculativae Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatae Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. IX. Vtrum Actus nostri possint ab extrinseco participare formaliter
rationem Meriti. Ubi etiam, de conjunctione cum Meritis Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

904. Dicendum est, Vitam æternam dici primum non ultimæ dispositionis, ut jam superius ostensum est, sed actus meritorij, procedentis in statu Gratiæ, & quidem non vnius solius, ratione conservationis ejusdem in secundo instanti, ut volebat P. Oviedo, sed omnium planè, ut ex adversarijs optimè probat Suarez, & patet ex toto contextu. Hoc autem imprimis sufficienter verificatur, si dicatur, nos per illos actus eatenus mereri vitam æternam, quatenus hæc continetur in quovis gradu augmenti Gratiæ. Neque hic loquendi modus est inusitatus; sic enim dicimus, nos per singula peccata mortalia mereri penam æternam: sic etiam dicitur aliquis per capitale delictum mereri mortem, tametsi independentè à delicto sit obnoxius mortis, & per delictum solummodo mereatur qualitatem & accelerationem mortis.

905. Neque obstat, quòd Concilium diversimodè loquatur de Gratiâ & Gloria, ut in objectione urgebatur, nempe quòd non dicat, nos mereri Gratiâ & ejus augmentum, sicut dicit, nos mereri Gloriam & ejus augmentum. Nam ad hoc duplex est Responsio.

Respondetur primò, hoc discrimen esse, quòd dum meremur augmentum Gratiæ, Gloriam necdum possideamus in se, sed tantum in sua radice, seu in suo jure, hoc est Gratiâ, & quidem in jure solum conditionato, ut supra notatum est. At verò, quando meremur augmentum gratiæ, gratiam jam habemus pro priori natura. Jam verò ex communi modo loquendi solet ratio Præmij tribui illi rei, quæ nondum habetur in se. (licet habeatur in sua radice) & cujus largitio necessaria est ad obtinendum illud, quod formaliter promeremur; non ita solet ratio præmij tribui illi rei, quam jam actu in se possidemus dum meremur. Declaratur in exemplo. Filius legitimus, ratione filiationis habet jus ad hereditatem, saltem quoad legitimam, v.g. trientem: quodsi accedant merita, ob quæ illum pater scribat heredem ex asse, potest simpliciter dici factus hæres ob merita sua; e contra, si habeat à patrefamilias peculium aliquod, & cum illo ita negotietur, ut peculium augeat, non rectè diceretur per negotiationem acquisivisse peculium, sed solum auxisse peculium, quia scilicet ad negotiationem præsupponitur actu habere peculium, non tamen ad hereditatem ex asse consequendam præsupponitur consecutus esse trientem, sed tantum in spe, & jure quodam conditionato: nisi sua culpa mereatur exheredari. Sic se res habet in nostro casu: nam Gratiæ augmentum quod formaliter meremur, non potest acquiri sine gloria quoad substantiam, nec possidetur gloria quoad substantiam in se tunc, quando promeremur augmentum gratiæ, sed solum possidetur in spe & jure conditionato: e contra, dum meremur augmen-

tum Gratiæ, jam actu præsupponitur possidere Gratiâ quoad aliquem gradum. ergo ostenditur, cur Gloria dicatur simpliciter esse præmium, autem Gratiâ ut sic.

906. Responderi potest 2. Cum Cast. de Lugo & Arriaga, diversimodè comparati meritum nostri operis ad augmentum Gratiæ & Gratiæ. Nam augmentum Gratiæ ita meretur, ut nullo modo possimus Gratiâ mereri de condigno, nisi præsuppositâ aliâ gratiâ sine meritis de condigno habitâ, quam quidem possimus merendo augere, non tamen primò producere. At verò bonis operibus in gratia factis, ita meremur gloriam, ut etiam si Deus noller dare gloriam, intuitu gratiæ precedentis habitæ merito, adhuc opus factum in gratia meretur vitam æternam & gloriam: E contra, ideo non dicimur promereri gratiam, sed augmentum gratiæ, quia illud meritum bonum non sufficit ad finem gratiæ, sed, ut sumus gratiores, eo quod sumus grati.

DICES. Si res ita se habet, non debet Concilium plus dicere, quam quòd meremur vitam æternam, nihil addendo de augmento ejusdem. R. Concilium non immerito destinxisse inter vitam æternam, & ejus augmentum; nempe, ut specialiter damnet hæreticos qui ita negant nos mereri vitam æternam, ut etiam si hoc concederent (prout forsitan alii concesserunt) adhuc negarent augmentum Gratiæ, seu Gloriæ inæqualitatem in Beatissimis, provenientem ex inæqualitate meritorum: in qua finem adducunt Parabolam de denario dummodo æqualiter soluto inæqualiter laborantibus.

CONTROVERSIA IX.

Vtrum Actus nostri possint ab extrinseco participare formaliter rationem Meriti. ubi etiam: de conjunctione cum meritis Christi.

907. Quæstio movetur, quo sensu accipiendus sit celebris illa doctrina Alcerarum, qui hortantur, ut quis ad exordium diei omnia sua opera, quæ toto diei decursu facturus est, offerat ad Gloriam Dei. Quæstio, inquam, nata est, quid circa opera postea subsequencia operetur illa prima intentio generalis? an operibus subsequentibus tribuat aliquam vim merendi & merendi præmium? Nisi enim ad hoc servetur illa intentio relativa operum ad Gloriam Dei, non apparet, quam utilitatem tantopere commendabilem habeat.

908. Dicendum est primò. Operibus extrinsecis, hoc est, non formaliter liberis, nihil recedit ab hujusmodi intentione. Conclusio sufficiens

cienter probata est libro præcedente, ubi agentes de actu externo, diximus, nos per illum nihil formaliter mereri ultra meritum actus interni im-
perantis. Multò minùs poterit actus externus, non imperatus ab intentione univèrsali, partici-
pare rationem meriti ad majus præmium.

909. DICO 2. Actus interni liberi, ex proprio objecto directo indifferentes, (de quibus maxime procedit præsens questio) nullam participant vim merendi ab intentione ordinati-
va hujusmodi actuum ad gloriam Dei. Probatur Conclusio ex dictis de conceptu Meriti in ge-
nere. Vbi non est nova & victoriosa arduitas ac electio honestatis, quâ talis, non est novum meritum, nec augmentum præmij. Sed, quan-
tumvis præcesserit hujusmodi intentio ordinati-
va, inde tamen actus indifferens subsequens non firmius victoriosus & electivus honestatis, quàm esset, si talis intentio non præcessisset. Non enim potest intentio præcedens facere, ut actus subsequens habeat aliud objectum, quàm quod habet per essentiam suam. Ergo &c.

910. DICO 3. Neque Intentio præterita potest facere, ut actus subsequentes honesti ex proprio objecto habeant simul adjunctam specialem honestatem ex motivo intentionis præterita, sique plus mereantur, quàm mererentur sine illa præcedente intentione. Paret Conclusio ex præcedentibus. Sicut enim se habet simpliciter ad simpliciter, ita secundùm quid ad secundùm quid, atqui intentio præcedens non potest simpliciter communicare formalem honestatem actui ex se indifferenti: ergo nec potest actui honesto communicare aliam formalem honestatem. In favorem tamen doctrinæ Asceticæ & ad verum intellectum illius.

911. DICO 4. Hujusmodi intentio matutina eatenus conducit ad augendum præmium per actus subsequentes, quatenus occasione spe-
ciorum recentium ab illa relictarum, in memoria facilius reiteratur intentio quædam tenuis, consula vel implicita honestatis præintente, sufficiens tamen ad laudabilitatem & meritum: so-
letque hujusmodi implicita intentio exprimi his vel similibus verbis: *Volo hoc facere, ut expleam, quod hodie proposui, ut consequar finem intensionum hodie.* Declarabitur hæc Conclusio, quando age-
mus de Virtuali intentione Ministris in admini-
strandis sacramentis. Nunc

912. Resolvitur alia non absimilis quæ-
stio, utrum nostra opera bona ex conjunctione cum meritis Christi, habeant formaliter plus me-
riti ad consequendum plus præmij, quàm conse-
querentur, si sine meritis Christi elicerentur.

Prima Sententia affirmat. Ita Cajetanus, Sotus, Ruardus, & alij. quos refert & sequitur P. Suarez, eam prolixius declarans, ac extendens

non solum ad augmentum gloriæ accidentalis, sed etiam substantialis. Secunda negat, quam ex professio propugnat Vasquez 1, 2, disp. 214.

913. DICO 1. Loquendo de possibili, valde probabilis est prima Sententia. Probatur à pari. Defacto infantibus confertur ex solis Christi meritis Gratia & Gloria, ergo posset Deus ex iisdem Christi meritis conjunctis nostris meritis dare plus præmij, cum illa sint infiniti valoris.

914. DICO 2. Si Deus hoc modo con-
fetter plus Gratiæ, non diceremur verè & prop-
riè illud augmentum mereri de condigno, pro-
pter conjunctionem cum meritis Christi; adeo-
que posset Deus sine miraculo hoc augmentum negare. Probatur. Non enim in præmio con-
digno retribuendo attenditur Dignitas extrin-
seca, sed quæ est propria personæ operantis.

Respondet P. Suarez, hominem justum, hoc ipso quodd accepit Gratiâ sanctificantem ex meritis Christi, & per eandem gratiam aliquo modo unatur Christo, fiatque vnum corpus cum illo, hoc ipso, inquam, accipere etiam dignita-
tem aliquam specialem à persona Christi, pro-
pter quam & Deo amabilior sit, & in majori præ-
tio habeatur. Nam Filius Amici, quantumvis ob proprias qualitates amabilis, amabilior tamen est, quia est filius amici: ergo etiam nos amabi-
liores sumus Deo, quia fratres sumus Christi fi-
lij naturalis. Sic etiam mulier nobilis per ma-
trimonium Regis, fit in estimatione morali no-
bilior: sic per contactum physicum Reliquiarum Sanctarum, nobilitantur res aliæ non sanctæ.

915. Sed contra. Hoc quod est: pergra-
tiam nos fieri vnum corpus cum Christo, & fra-
tres ejus; reipsa aliud non est, quàm nos primam Gratiâ consequi ex meritis Christi; per hoc autem non videtur crescere dignitas ad majus præmium illo, quodd acciperemus, si Gratiâ haberemus independentem à meritis Christi. sic-
ut, si quis acciperet nobilitatem immediatè ab Imperatore, non propterea pretiosiora forent ejus merita, quàm si ex stirpe Nobilis esset.

916. Confirmatur. Si enim hæc conjun-
ctio cum Christo tanquam cum capite, dignifi-
caret opera ad Gratiæ augmentum, posset simili-
ter dici, quodd Contritio hominis baptizati, ha-
bentis characterem, dignificaretur à conjunctio-
ne cum Christo per characterem ad primam gra-
tiam, & sic mereretur eam de condigno, quod quidem hætenus nemini venit in mentem.

DICES: Hoc non sequi; quia ratione peccati est simpliciter indignus. Sed contra 1. Peccatum in instanti contritionis dimittitur, & homo affert aliquam dignitatem ad primam gra-
tiam; ergo licet ratione peccati sit simpliciter indignus

Rr 2

indignus gratiâ, purè liberaliter conferendâ, posset tamen dici aliquo modo de condigno mereri, casu quo ponat actum ex se meritorium de congruo, cui accedat dignitas à Christo. Contra 2. Ergo saltem si peccatum esset extrinsecè remissum, posset talis de condigno mereri primam gratiam. Item dici posset, in sententia docente, quòd Christus venisset, etiam si Adam non peccasset, dici inquam posset, quòd Adamus meritus esset primam gratiam de condigno, quia pro priori naturæ accepisset ex meritis Christi auxilium præveniens, quo fuisset Christo capiti conjunctus.

917. DICES. Si res ita se habet, ad quid ergo iudari solet, ut nostra bona opera jungamus cum meritis Christi, & sic ea offeramus Patri Cælesti? Vtique enim hoc fit, ut inde valoris augmentum accipiant. R. Illius utilissimæ doctrinæ Asceticæ non posse esse sensum quem replica intendit: sive enim opera nostra per affectum jungamus cum meritis Christi, sive non jungamus, semper habebunt illam dignitatem extrinsecam à meritis Christi, cui o-

perans est incorporatus. Dicendum igitur est, affectum illum conjunctionis habere vim concupiscentis & impetrationis, quatenus per merita Christi petimus, non quidem augmentum gratiæ, sed ut intuitu meritorum Christi, Deus conferat nobis alia beneficia utilia ad salutem, quæ quidem de congruo meremur, sed non propterea infallibiliter consequimur: quare ut major sit spes ea consequendi, impedit implorare merita Christi juxta Christi promissum: *Quidquid petieritis in nomine meo, dabitur vobis.*

Restarent adhuc duæ Controversiæ examinandæ. Prima: utrum ad rationem meriti aliquando sufficere possit prioritas finis, non obstante, quòd præmium præcederet tempore, ut ut meritum anticipatè præmiaretur, sicut præmium potest antecedenter ad mercis exhibitionem solvi. Secunda, utrum purus homo possit de condigno mereri alteri primam gratiam. Has duas questiones expediam in Tract. de Incarnatione, ubi specialem habent utilitatem.

FINIS SECUNDI LIBRI.

CON-